

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Uttalelse til søknader om småkraftverk i Nørsteåe og Medåe i Rollag kommune

Clemens Elvekraft søker på vegne av grunneierne om å bygge fire småkraftverk i Nørsteåe og Medåe i Rollag kommune. Det er allerede to kraftverk i de to elvene. For Nørsteåe III har ikke Fylkesmannen vesentlige motforestillinger mot at dette bygges. Fylkesmannen kan imidlertid ikke anbefale at det gis konsesjon til Nørsteåe II og IV og Medåe II. Dette begrunnes med den samlede belastningen disse kraftverkene vil representere i de to elvene, samt negativ effekt på viktige naturtyper, rødlistearter og generelt vannmiljø.

Vi viser oversendelse av søknader om bygging av fire småkraftverk i Nørsteåe og Medåe i Rollag kommune (ref. brev av 27. mars 2014).

Bakgrunn

Clemens Elvekraft søker på vegne av grunneiere i Nørsteåe og Medåe om å etablere fire småkraftverk. Tre av disse ligger i Nørsteåe (Nørsteåe II, III, IV), mens det fjerde ligger i Medåe (Medåe II) i Rollag kommune. Fra før er det etablert to kraftverk i elvene (Nørsteåe I og Medåe I). Søknadene med dokumenter ligger på NVE.no

Uttalelse

Fylkesmannen skal gi uttalelse i forhold til naturmiljø. Dette innebærer vurdering om inngrepene kommer i konflikt med generelt biologisk mangfold, vannmiljø og landskap.

Nørsteåe II

Vannmiljøet i elva vil bli negativt påvirket over en strekning på ca. 2500 m på grunn av lengere perioder med vesentlig redusert vannføring. Minstevannføringen er oppgitt til henholdsvis 62 og 56 liter per sekund sommer og vinter. Middelvannføringen i vassdraget er 907 liter per sekund.

I området som blir berørt ligger det 2 verdifulle bekkekløfter. Den ene har stor nasjonal verdi (A), mens den andre har regional verdi (B). Det er også registrert 14 rødlistearter i influensområdet.

Det er ikke oppgitt å være spesielle fiskeinteresser til Nørsteåe, men elva må antas å huse en lokal ørretstamme. Denne vil bli negativt påvirket i større og mindre grad, både som følge av inntaksdammen og redusert vannføring. Ut fra et landskapsmessig aspekt, vil flere naturskjønne fossefall på strekningen bli negativt påvirket av inngrepet som følge av redusert vannføring i lengre perioder.

I rapporten over naturregistreringer, er verdien for biologisk mangfold satt til stor, mens konsekvensen av inngrepet på naturmiljøet er satt fra middels til stor negativ effekt.

Ut fra elvestrekningens beskaffenhet, samt på bakgrunn av biologiske registreringer og vurderinger, kan Fylkesmannen ikke anbefale at det gis konsesjon til Nørsteåe II.

Nørsteåe III

Småkraftverket vil på virke Nørsteåe over en strekning på ca. 2100 m. Minstevannføringen er oppgitt til 26 liter per sekund året rundt. Middelvannføringen i vassdraget er 491 liter per sekund. Generelt vil vannmiljøet i elva bli negativt påvirket på grunn av lengere perioder med redusert vannføring.

Det er ikke oppgitt å være spesielle fiskeinteresser til Nørsteåe. Elva må imidlertid antas å huse en lokal ørretstamme. Denne vil bli negativt påvirket i større og mindre grad som følge av inngrepet, både i form av inntaksdammen og redusert vannføring. Ut fra et landskapsmessig aspekt framstår elva som intakt med noen mindre, naturskjønne fossefall som vil bli negativt påvirket av inngrepet.

I området som blir berørt er det ikke registrert verdifulle naturtyper eller rødlistearter. I rapporten over naturregistreringer, er verdien for biologisk mangfold satt til liten. Småkraftverket er vurdert til å gi små negative konsekvenser på naturmiljøet. Selv om det blir en viss negativ effekt for fisk og fossestryk på strekningen, har Fylkesmannen ut fra de biologiske registreringene og vurderinger, ikke vesentlige motforestillinger som tilsier at konsesjon ikke bør gis isolert sett.

Nørsteåe IV

Årsetåe som er en sidegren til Nørsteåe, blir påvirket over en strekning på ca. 1650 m. I tillegg til Årsetåe er det planlagt å overføre Raudbekken til inntaket i Årsetåe. Dette vil berøre ca. 500 m bekkestrekning som til tider vil bli nærmest tørr (3 l/sek). Minstevannføringen i Årsetåe er oppgitt til 22 l/sek året rundt. Middelvannføringen i vassdraget er 350 liter per sekund.

Vannmiljøet vil generelt bli negativt påvirket på grunn av lengere perioder med redusert vannføring. I området er det også en bekkekløft som har fått lokal verdi (C). Det er videre registrert 5 rødlistearter på berørt strekning med status nær truet (NT). Det er ikke oppgitt å være spesielle fiskeinteresser til Årsetåe, men elva må antas å huse en lokal ørretstamme. Denne vil bli negativt påvirket i større og mindre både som følge av inntaksdammen og redusert vannføring.

Ut fra et landskapsmessig aspekt framstår elva som intakt med enkelte naturskjønne fossefall. Disse vil bli negativt påvirket av inngrepet gjennom periodevis betydelig redusert vannføring.

I rapporten over naturregisteringer er verdien for biologisk mangfold beskrevet som liten til middels. Konsekvensene for naturmiljøet er satt fra liten til middels negativ. Overføring av vann fra Raudbekken, vil føre til at denne må anses å være tapt som biotop for akvatisk liv. Sett i lys av at Åsteåe innehar enkelte positive naturverdier bl.a. bekkekløft og rødlistearter, kan Fylkesmannen ikke anbefale at det gis konsesjon.

Medåe II

Småkraftverket vil påvirke ca. 1800 m elvestrekning. Middelvannføring er 683 l per sekund. Minstevannføringen er foreslått til 32 liter per sekund.

Vannmiljøet i Medåe vil generelt bli negativt påvirket på grunn av lengere perioder med redusert vannføring. Det er ikke oppgitt å være spesielle fiskeinteresser til Medåe, men elva må antas å huse en lokal ørretstamme. Denne vil bli negativt påvirket i større og mindre grad som følge av inntaksdammen og redusert vannføring. Ut fra et landskapsmessig aspekt er det også flere naturskjønne fossefall som vil bli negativt påvirket av inngrepet gjennom endret visuelt inntrykk.

I området som blir berørt av inngrepet ligger det en verdifull bekkekløft som har fått status stor nasjonal verdi (A). Det er også registrert 8 rødlistearter i bekkekløfta, hvorav en er sterkt truet (EN).

I rapporten over naturregisteringer er verdien av området for biologisk mangfold beskrevet som stor. Småkraftverkets konsekvens på naturmiljøet er vurdert å gi fra middels til stor negativ effekt.

Ut fra elvestrekningens beskaffenhet og sett i lys av de biologiske registreringene og vurderinger som foreligger, kan Fylkesmannen ikke anbefale at det gis konsesjon til Medåe II.

Samlet vurdering

I Nørsteåe er det allerede et småkraftverk som påvirker vannmiljøet i nedre del av elva negativt. Viss det gis konsesjon til de øvrige tre kraftverkene, vil påvirke elvestrekninger (inkludert sideelver) bli nesten 10 km. Dette vil etter Fylkesmannens syn gi en meget stor samlet belastning på vassdraget, og være negativt både for vannmiljøet, biologisk mangfold og ut fra et landskapsmessig aspekt. I tillegg til påvirkning av vannmiljø og elvelandskap, vil rørgatene sette tydelig terrengspor nedover langs hele elvetraseen. Sett i lys av dette, samt at det allerede er et småkraftverk i elva, kan Fylkesmannen ikke anbefale en samlet utbygging av de tre småkraftverkene i Nørsteåe i tillegg til det som allerede er bygd.

Fylkesmannen kan imidlertid akseptere utbygging Nørsteåe III, da dette fortsatt vil bevare deler av Nørsteåe intakt. Nørsteåe II og IV bør etter Fylkesmannens syn ikke bygges ut, sett i lys av at områdene som blir berørt har viktige naturtyper, spesielle bekkekløfter og rødlistearter.

Også i Medåe er det allerede et kraftverk som påvirker vannmiljøet og landskapet negativt ved redusert vannføring og terrenginngrep. Slik sett fører et nytt kraftverk til en ytterligere negativ belastning. Dette gjelder spesielt siden inngrepet kommer i konflikt med viktig naturtyper med en bekkekløft som har stor nasjonal verdi (A). Det er også registrert flere

rødlistearter i området. Slik sett kan Fylkesmannen ikke anbefale at det gis konsesjon til Medåe II.

I forhold til vannforskriften er Nørsteåe og Medåe satt til moderat økologisk tilstand bl.a. på grunn av de to småkraftverkene i nedre deler av vassdragene. Viss det gis konsesjon til ytterligere tre kraftverk i Nørsteåe og et i Medåe, vil berørte elvestrekninger utgjøre en så vidt stor del av vassdragene, at vannforekomsten må karakteriseres til sterk modifisert miljøtilstand. Ut fra intensjonene i vannforskriften må derfor de samfunnsmessige fordelene ved nevnte inngrep, vurderes opp mot tap av økologisk mangfold og vannmiljø, viss miljøtilstanden i vannforekomstene skal senkes.

Med hilsen

Anders Horgen
kst. avdelingsdirektør

Erik Garnås

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes per e-post uten underskrift

Kopi

Miljødirektoratet
Rollag kommune